Woensdag, 28 Mei 1941

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

58ste Jaargang. No. 3309

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Arubafl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Vertegenwoordigers voor de Verenigde Staten van Amerika:
M. D. BROMBERG & Associates Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.

„Bismarcks" ondergang.

CHURCHILL IN HET LAGERHUIS.

Over Hess wordt nog gezwegen.

Churchill verkoos heden in het Lagerhuis nog te zwijgen over de vlucht van Hess en antwoordde slechts kort toen het onderwerp ter sprake werd gebracht.

De communist Gallagher stelde voor, dat Hess zou worden behandeld als een vreemdeling, die het land is binnengekomen zonder paspoort of als een burgerlijke spion in militair uniform. Churchill deelde mede, dat Hess zal worden behandeld als oorlogsgevangene, omdat dit het meest voordelig is en de juiste classificatie voor den man in quaestie op het oogenblik. Gallagher drong er op aan, dat een onderzoek zou worden ingesteld naar de verklaring dat de Hertog van Hamilton Hess bij de Olympische Spelen heeft ontmoet, doch de Voorzitter kwam ertussen en zeide, dat Sinclairs verklaring van de vorige week, dat Hess Hamilton nooit heeft ontmoet, de quaestie eindigt.

De „Bismarck" tot zinken gebracht

Churchill onderbrak de werkzaamheden van het Huis en deed de dramatische bekendmaking betreffende de vernieling van de „Bismarck". Eerder had hij reeds mededeling gedaan van de achtervolging van het nazie-slagschip. Hij kwam plotseling met het nieuws, nadat hem een dun reepje papier was overhandigd waarna hij zeide: „Ik heb juist het nieuws ontvangen, dat de „Bismarck" tot zinken is gebracht".

In antwoord op een vraag of de „Hood" gepantserd was, zeide Churchill, dat het schip tien jaar geleden opnieuw werd uitgerust en gedurende de oorlog verschillende malen reparaties heeft ondergaan.

Dienstplicht in Ierland afgelast.

In het Lagerhuis deelde Churchill nog mede, dat het doorzetten van de dienstplicht in Noord-Ierland te veel last zou veroorzaken. Churchill deelde mede, dat men van verschillende zijde inlichtingen had ingewonnen met als resultaat, dat men tot de conclusie is gekomen, dat op het ogenblik, hoewel er geen discussie kan bestaan over de Britse rechten of verdiensten, de dienstplicht meer last zou veroorzaken, dan waard zou zijn om deze politiek toch door te zetten. (Londen, (AP), 27.5).

HOE DE „BISMARCK" AAN ZIJN EIND KWAM.

In een communiqué dat door de Britse Admiraliteit werd uitgegeven, werd het volgende verhaald:

Door luchtverkenningen van vliegtuigen, behorende tot het kustcommando, werd onthuld, dat een Duits slagschip en een kruiser, welke de vorige dag in de Noorse haven Bergen gelegen hadden, waren vertrokken. Het treffen van zekere schikkingen werd ogenblikkelijk bevolen en als resultaat daarvan ontvingen Z.B.M.'s „Norfolk" (Kapitein A.J.L. Phillips) met de vlag van Vice-Admiraal W. F. Wake Walker en Z.B.M.'s „Suffolk" (Kapitein R. M. Ellis) opdracht om stelling te nemen in de Straat Denemarken. In de avond van 23 Mei rapporteerde Wake Walker, dat hij een vijandelijke strijdmacht, bestaande uit een slagschip en een kruiser met volle kracht naar het Zuiden zag stomen. Het zicht in de Straat Denemarken was slecht en buitengewoon wisselvallig. De vijand was slechts ongeveer 6 mijlen ten Westen van hem, toen hij hem het eerst gewaar werd. De mistbanken beperkten het zicht soms echter tot op 1 mijl. Nietegenstaande het moeilijke zicht, schaduwde de „Norfolk" den vijand met succes de gehele nacht door. Intussen begaven andere eenheden van de Koninklijke Vloot zich met volle kracht naar de aangewezen posten om den vijand op te vangen en hem met onze zware eenheden tot een actie te lokken. In de vroege morgen van 24 Mei maakte Z.B.M.'s „Hood" (Kapitein R. Kerr) met de vlag van Admiraal Holland, vergezeld door Z.B.M.'s „Prince of Wales" (Kapitein J. C. Leach), contact met den vijand.

Gedurende het gevecht werd de „Bismarck" beschadigd en eenmaal zag men zelfs dat er brand aan boord ontstond. Z.B.M.'s „Hood", zoals reeds eerder gemeld was, werd getroffen in een der kruitmagazijnen en sloeg uiteen. Z.B.M.'s „Prince of Wales" werd licht beschadigd.

De jacht werd voortgezet naar het Zuid-Westen, terwijl de „Norfolk" en de „Suffolk" voortdurend het contact met den vijand onderhielden niettegenstaande de pogingen van dezen om de achtervolgers van zich af te schudden. Tegen deze tijd werd gemeld, dat de vijand enigszins vaart verloor en een **verkenningsvliegtuig van het kustcommando rapporteerde, dat het schip een oliespoor achterliet.**

In de avond van 24 Mei maakte de „Prince of Wales" wederom contact met den vijand en men raakte in gevecht. Na korte tijd keerden de Duitse schepen zich plotseling om naar het Westen en zetten vervolgens koers naar het Zuiden terwijl onze strijdkrachten hen nog steed volgden. Andere van onze marine-strijdkrachten naderden thans den vijand en gedurende de nacht deden vliegtuigen van het vliegtuigmoederschip „Victorious" (Kapitein H. C. Bovell) torpedo-aanvallen op den vijand en zag men dat een torpedo doel trof.

De „Norfolk", „Suffolk" en „Prince of Wales" gingen met succes voort den vijand te schaduwen tot kort na 3 uur in de ochtend van 25 Mei. Toen verloor men het contact met den vijand wegens het slechte zicht. De vijand bevond zich toen op ongeveer 350 mijl Zuidzuid-Oost van een Zuidelijk punt van Groenland.

Andere eenheden van de Koninklijke Vloot namen toen ogenblikkelijk stelling. Het grootste deel van de Vloot, onder commando van Admiraal J. C. Tovey met Z.B.M.'s „King George V" (Kapitein W. R. Patterson) stoomde in volle vaart in Zuidwestelijke richting uit de Noordelijke wateren. Een andere strijdmacht onder commando van Vice-Admiraal Sir James F. Somerville met zijn vlag in de mast van de „Renown" (Kapitein R. R. McGrigor) stoomde met grote snelheid naar het Noord-Westen uit de richting van Gibraltar. De „Rodney" (Kapitein F. H. G. Hamilton) en de „Ramillies" (Kapitein A. D. Read), die convooien escorteerden in de Noord-Atlantische Oceaan, zetten koers in de richting van den vijand.

Een uitgebreide verkenning werd georganiseerd door het kustcommando en door het luchtstation te Newfoundland van de „Royal Canadian Airforce. Niet voor 10.30 uur op 26 Mei wist men den vijand wederom te localiseren. Toen werd de „Bismarck" waargenomen door een Catalina-vliegtuig van het kustcommando op een punt, ongeveer 550 mijl ten Westen van Lands End.

Dit vliegtuig werd aangevallen en verloor als resultaat het contact met het vijandelijke slagschip een half uur later, doch om 11.15 werd de „Bismarck" wederom waargenomen door een vliegtuig, dat opereerde van Z.B.M.'s „Ark Royal" (Kapitein L. E. H. Maud). **De „Bismarck voer toen in Oostelijke richting.**

Vervolgens kwamen Z.B.M.'s „King George V" en Z.B.M.'s „Rodney" nader, doch konden niet dichtbij genoeg komen om den vijand tot actie te brengen.

Zodra de „Bismarck" werd waargenomen door een toestel van de „Ark Royal", maakte een kruiser onder Admiraal Sir James Somerville, H.M.S. „Sheffield" (Kapitein C. A. A. Larcom), contact met de „Bismarck" en volgde hem. Gedurende de middag steeg een vliegtuigenmacht van de „Ark Royal" op om aanvallen met torpedo's te doen, doch deze hadden geen succes.

Kort na 17.30 uur maakte de „Sheffield" wederom contact met de „Bismarck" en ging voort met de achtervolging. **Binnen 20 minuten steeg wederom een strijdkracht op van de „Ark Royal". De aanval van deze vliegtuigen had succes en men zag, dat een torpedo de „Bismarck" trof. Een tweede voltreffer werd aan stuurboordzijde geplaatst.**

Gemeld wordt, dat bij deze voltreffer gedurende de aanval de „Bismarck" twee volledige cirkels beschreef en de snelheid wederom verminderd werd. In de nacht maakten enkele torpedojagers van de Tribal-klasse onder commando van Kapitein P. L. Vian aan boord van de „Cossack" wederom contact. Tussen 1.20 en 1.50 uur op 27 Mei werd de „Bismarck" getroffen door torpedo's van de „Zalu" (Kapitein H. R. Graham), de „Maori" (Kapitein H. T. Armstrong) en de „Cossack" met een projectiel van elk schip.

Na de aanval van de „Maori" werd gemeld, dat er brand ontstaan was in het vooronder van de „Bismarck".

Een uur na de aanvallen door onze torpedojagers, werd gemeld, dat de „Bismarck" scheen te zijn gestopt. **Het schip bevond zich toen op ongeveer 400 mijl ten Westen van Brest en was door onze strijdkrachten over een afstand van meer dan 1750 mijl achtervolgd.** Vervolgens werd wederom gerapporteerd, dat de „Bismarck" verder voer en ongeveer **8 mijl in een uur** had afgelegd en dat het schip nog steeds in staat was met het zwaar geschut accuraat te vuren.

Toen de dag was aangebroken op 27 Mei, steeg wederom een formatie vliegtuigen op van de „Ark Royal", doch de aanval moest worden afgelast wegens slecht zicht.

Kort na het aanbreken van de dag werd de „Bismarck" beschoten door de kannonen van onze torpedojagers. De „Norfolk" raakte ook in gevecht met de „Bismarck" en kort daarna namen ook onze zwaardere schepen aan de strijd deel.

Biezonderheden over deze phase van de strijd zijn nog niet ontvangen. De „Bismarck" zonk om 11.01 uur hedenmorgen. Zover bekend is de enige schade, welke werd geleden door onze schepen, behalve het verlies van de „Hood", de lichte schade van de „Prince of Wales", waarover reeds bericht is. (Londen, (AP), 27.5).

DUITSLAND BETREURT HET VERLIES VAN „BISMARCK".

Het D.N.B. deelt mede, dat volgens de bekendmaking van het Hoofdkwartier het Duitse slagschip „Bismarck" slaags raakte met een steeds aangroeiende vijandelijke marinestrijdkracht en in conditie was gebleven voor de strijd tot de ochtend van 24 Mei, toen het voor een overmachtige strijdkracht, bestaande uit drie slagschepen, een vliegtuigmoederschip en een aantal kruisers en torpedojagers moest onderdoen.

Het Britse eskader zelf is sedert hedenochtend vroeg het object geweest van aanvallen door Duitse vliegtuigen.

De gehele Duitse natie betreurt de dood van den zo succesvollen Vlootcommandant Admiraal Luetjens, die met zijn slagschip „Bismarck", commandant Lindeman en zijn dappere bemanning is ten onder gegaan. (Berlijn, (AP) 27.5).

OORLOGSCOMMUNIQUE VAN CAIRO.

Gesteund door intensieve bombardementen hebben de Duitse troepen in het Westen van **Kreta** gisterenavond een nieuwe aanval gedaan, welke hen in staat stelde binnen te dringen in onze buitenste defensie-linies, zodat onze troepen naar meer naar achteren gelegen stellingen moesten worden teruggetrokken. Nieuwe Duitse versterkingen bereiken het eiland door de lucht en de hevige gevechten duren voort.

Bij **Tobruk** in Libye is er geen verandering in de toestand. In het gebied rond **Sollum** is een klein aantal vijandelijke colonnes wederom de grens overgestoken en verschillende mijlen naar het Oosten opgerukt. Hoewel tijdelijk grond gevende, hinderen onze troepen den vijand met succes en vertragen zij de opmars ten zeerste.

In het merengebied in **Abessinië** zijn onze troepen bezig het slagveld schoon te vegen en de verspreide overblijfselen van de Italiaanse troepen in deze streek te omsingelen.

In andere sectoren wordt door de zware regens verdere voortgang van de operaties tijdelijk stopgezet. In **Irak** is er geen verandering in de toestand. (Caïro, (AP), 27.5).

GEEN DUITSE LANDINGEN OP KRETA VAN ZEE.

De Britse Admiraliteit deelde in een communiqué mede, dat door de vlootoperaties in het Oostelijk deel der Middellandse Zee voorkomen werd, dat enige vijandelijke troepenmacht over zee tot heden op Kreta heeft kunnen landen.

Hevige verliezen werden toegebracht aan vijandelijke transporten, die getracht hebben het eiland te bereiken. Behalve de twee troepenconvooien, welke naar gemeld werd, reeds uiteengeslagen zijn door onze strijdkrachten, hebben onze duikboten met kanonvuur 2 kaïken (Turkse boten) volgeladen met Duitse soldaten, tot zinken gebracht. Meerdere biezonderheden worden nog afgewacht.

Twee vijandelijke torpedoboten werden tot zinken gebracht en twee andere torpedoboten beschadigd bij deze operaties. Bovendien werd een aantal Duitse vliegtuigen door onze schepen neergeschoten, hoewel gedetailleerde rapporten hierover nog niet ontvangen zijn. (Londen, (AP), 27.5).

Het nieuws van vandaag.

Het spookbeeld der wereld, Adolf Hitler, zat gisteravond benauwd aan zijn radio het einde van Roosevelts rede af te wachten. Ongelukkigerwijze moest hij wachten tot zijn tolk haar vertaalde. Elders zat onze Koningin, weer elders zaten de andere verbondene vorsten en staatshoofden, vrienden en vijanden, te luisteren naar den President der Verenigde Staten, die door de eveneens afgekondigde proclamatie (blz. 3) practisch ook een dictator is geworden. Maar dan een dictator van fatsoen, uitvloeisel van een democratische levensbeschouwing. Wie het heeft kunnen meemaken, als Mussolini een van zijn schreeuwpartijen van het balkon van het Palazzo Venezia hield, vergeet het nooit. Samengepakt staan de mensen; de hoge pieten goed in het zicht tegen de trappen op van het monument van den onbekenden soldaat, fel beschenen door zoeklichten om de vele gouden plekken en medailles te laten schitter-flikkeren voor de ogen van het profaan publiek. Zwarthemden lopen tussen het publiek door met knuppels. Wee hem, die niet gehoorzaam zijn arm opheft op het gegeven sein. Wee hem, die niet meejoelt, als Il Duce met opzet even pauseert om toegegild te worden. Op uw schouder krijgt ge dan een mep, die raak is. Veel slaan ze evenwel niet, die zwart gehelmde kerels. De schrik gaat voor deze mensen uit en ge schreeuwt van zelf wel mee om niet met hun knuppels een souvenir-voor-uw-leven te krijgen. Hier sprak thans de enige man, die Hitler met zijn eigen strikken vangt. Die niet bang is voor Nazie-dreigementen, die rustig en beschaafd een rede houdt, niet van 2 — 3 uren, maar van luttele minuten. Doch de wereld luisterde en...... vreesde. Het heeft geen zin een uittreksel te geven van Roosevelts woorden, u leest ze op blz. 2.

Ook Churchill heeft gesproken (blz. 1) bij een interpellatie in het Lagerhuis. Over Hess wilde hij niet reppen. De dienstplicht in Noord Ierland gaat niet door.

Een van de spannendste oorlogscommuniqué's van Wereldoorlog II vindt u op blz. 1, de dramatische strijd tussen Britse en Duitse vloten, die tijdens het afgelopen weekeind plaats vond. In het „Algemeen Politiek Overzicht" op deze voorpagina wordt deze strijd nog eens historisch-strategisch toegelicht, terwijl ook Kreta ter sprake komt. Uit het „Allerlaatste Nieuws" blijkt overigens, dat het einde van de strijd aldaar welhaast verwacht kan worden en althans tijdelijk een voordeel voor de Nazies zal zijn. Althans als men de berichten geloven mag, want het desbetreffend telegram komt uit Berlijn.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Ook het slagschip van Admiraal Hood werd op 1 Juni 1916 in de Kruitkamer getroffen.

Even werd de grote strijd, welke thans om Kreta wordt gevoerd, uit 's werelds aandacht getrokken door de geweldige catastrophe van Engelands grootste slagschip de „Hood", welke door een zeer ongelukkige treffer, juist in de kruitkamer, met zijn gehele bemanning het zeemansgraf vond, evenals de Admiraal, wiens naam dit schip droeg, in de slag bij Jutland (ook genoemd de zeeslag bij Skagerrak) sneuvelde als commandant van het derde slagkruiser-eskader.

Zoals men zich herinnert werd deze slag tussen de Britse vloot onder Jellicoe en de Duitse onder Von Scheer op 31 Mei/1 Juni 1916 gestreden. Ofschoon Duitsland ook daar een schijnbare overwinning behaalde, waren de gevolgen voor Duitsland allesbehalve verheugend.

Nomen est omen, zeiden de oude Romeinen al; en het is wel merkwaardig, dat dit slagschip even ongelukkig was als de Admiraal, wiens naam het droeg. Admiraal Hood immers sneuvelde in de slag bij Jutland als commandant van het derde slagkruiser-eskader, ook doordat zijn schip in de kruitkamer werd getroffen.

Het aanvankelijk bericht van Engelse zijde, dat de Engelse marine het nieuwe Duitse slagschip „Bismarck", dat de „Hood" deze slag bezorgde, op de hielen zat, zal menigeen misschien een doekje voor het bloeden hebben geschenen; vooral toen Duitsland reeds meldde, dat het Duitse eskader naar zijn basis was teruggekeerd, hoewel de Engelsen volhielden er nog achteraan te zitten. Inderdaad echter werd na een achtervolging van ruim 60 uren ook de „Bismarck", het 35.000 ton grote schip, naar de kelder gestuurd, waarmee de Engelse marine schitterend de ondergang van de „Hood" gewroken heeft en het devies „Britannia rules the waves", wist hoog te houden.

Druk is in marine-technische kringen door deze ondergang van de „Hood" weer het „naval-probleem" in bespreking gekomen.

Ook werd er in marine-kringen reeds op gewezen, dat tijdens de slag van Jutland een der Engelse oorlogsbodems ook verloren ging door een voltreffer in de kruitkamer, welke dan op de Engelse oorlogsbodems wel erg trefbaar liggen zou.

Steeds is er gezegd, dat een lange oorlog een voordeel zijn zou voor de geallieerden, die zich dan intussen klaar zouden kunnen maken; maar dat Duitsland ook niet stil zit, blijkt wel uit dit feit, dat de „Bismarck" een splinter-nieuwe slagkruiser is die bovendien zijn vijanden te pareren weet. Zoals in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van gisteren, blz. 3, reeds werd medegedeeld werd de „Bismarck" in 1936 op stapel gezet en liep eerst in 1940 in de vaart.

Wanhoopspraestatie der moffen bij Kreta is belangrijker dan het in de grond boren van enkele schepen.

Toch blijft het gebeurde op Kreta van grotere betekenis dan deze zeeslag in de Noord Atlantic. Reeds acht dagen zijn de Duitsers bezig Kreta te invaderen, en **zo niet op de eerste plaats dan toch zeker ook niet op de laatste plaats als een vooroefening voor de invasie in Engeland.** En dat hun dit niet in acht dagen zou gelukken, hebben ze allerminst gedacht. Ze hadden gemeend in twee dagen klaar te zijn. En dat dit hun niet gelukt is, is op de eerste plaats te danken aan de Engelse vloot, die niettegenstaande grote verliezen, waarover Engeland nog niets heeft gepubliceerd, en waarover de As, zoals steeds, geweldig overdrijft, het klaar speelde om grote troepenlandingen te verhinderen.

Alleen in kleine bootjes, **kaïken** genaamd (van de Turken gegapt), schijnen de Nazies te kunnen landen. Doch vooral schijnt de grootste aanvoer te komen van uit de lucht in parachutes. En dit kan, omdat de Engelse luchtmacht ver in de minderheid was — men sprak zelfs van één op twintig — en zelfs enkele dagen zich geheel moest terugtrekken. De Nazies maakten hiervan gebruik om een geweldige terreur uit te oefenen op de open steden, zoals ze dat deden boven Warszawa, Rotterdam en andere plaatsen, waar onverwachte tegenslagen door de wreedaards op de onschuldige burgerbevolking gewroken werden.

Gelukkig echter schijnen de talrijke spelonken en grotten op het eiland voldoende gelegenheid te geven om zich tegen deze wrede nazie-methodes veilig te stellen.

De Nieuw-Zeelander en hun Generaal.

Op de tweede plaats echter is de geweldige tegenvaller voor de Nazies te danken aan de moedige strijd der Engelsen, vooral Nieuw Zeelanders onder aanvoering van hun generaal Bernard Cyril Freyberg.

Reeds in de eerste wereldoorlog vocht Freyberg in de Balkan en maakte zich toen beroemd door in een koude nacht twee uren, geheel zwart geverfd door de vijandelijke vloot heen te zwemmen om ergens aan de kust lichten te ontsteken, welke de indruk moesten wekken, dat daar troepen werden aan land gebracht. Vlak voor Wereldoorlog I was Freyberg tandarts in San Francisco; deed in 1914 mee met de revolutie in Mexico aan de zijde van Pancho Villa; maar ging met het uitbreken van de eerste wereldoorlog naar Engeland en werd op 27 jaar de jongste brigadier in het leger. In 1939 kreeg hij commando over het tweede Nieuw Zeelandse expeditieleger.

Als zodanig heeft hij bij de laatste veldtocht in Hellas weer nieuwe sporen verdiend; maar het zwaarste werk moet thans gedaan worden.

Ontzaglijke offers aan mensen en

DE WERELD LUISTERDE . . . !

Zo sprak President Roosevelt.

Hier volgt het voornaamste deel van de speech, die President Roosevelt gisterenavond heeft uitgesproken in het Witte Huis:

„Ik spreek hedenavond vanuit het Witte Huis in tegenwoordigheid van de Raad der Panamerikaanse Unie, den Canadesen Minister en familie; de leden van deze Raad zijn de Ambassadeurs en Gezanten van de Amerikaanse Republieken te Washington. Het betaamt, dat ik dit doe. Nu als nooit tevoren is de eenheid van de Amerikaanse republieken van het grootste belang voor een ieder en elk van ons en voor de zaak van de vrijheid over de gehele wereld. Onze toekomstige onafhankelijkheid hangt samen met de toekomstige onafhankelijkheid van al onze nevenrepublieken.

De drukkende problemen, welke wij voor ons hebben zijn militaire problemen.

Wat wij moeten aanschouwen zijn de harde feiten. Het eerste feit, dat begon als een oorlogsvoering heeft zich ontwikkeld, gelijk de nazies dat altijd hebben gewild, tot een wereldoorlog om de wereldheerschappij. Adolf Hitler heeft het domein over Europa nooit beschouwd als zijn einddoel. De Europese verovering was slechts een stap in de richting van het uiteindelijke doel in alle andere werelddelen. Het is ons allen duidelijk, dat tenzij de nodige maatregelen worden getroffen, het Westelijk halfrond in het bereik zal zijn van de nazie-vernielingswapenen.

Voor onze eigen defensie hebben wij hier dienovereenkomstig de nodige maatregelen getroffen: Ten eerste hebben wij een serie overeenkomsten gesloten met alle andere Amerikaanse Republieken. Dit heeft ons werelddeel versterkt tegen het gemeen gevaar. Vervolgens zijn wij een jaar geleden begonnen men de uitvoering van het grootste bewapeningsprogram, dat wij ooit hebben gehad. Wij hebben onze schitterende vloot versterkt en wij hebben onze mannen gemonsterd om een nieuw leger op te bouwen. Wij hebben de politiek voor hulp aan de democratieën ingesteld, de landen, die hebben gestreden voor het voortduren der menselijke vrijheid.

Deze politiek had haar oorsprong in het eerste jaar van de oorlog, toen ik er bij het Congres op aandrong om de voorzieningen in de neutraliteitswet voor het wapen-embargo op te heffen. In die boodschap van September 1939 zeide ik:

„Ik zou gaarne in staat willen zijn om de hoop te geven, dat de schaduw over de wereld snel voorbij zij."

In de volgende maanden werden de schaduwen donkerder en groter en de nacht strekte zich uit over Polen, Denemarken, Noorwegen, Nederland, België, Luxemburg en Frankrijk. In Juni 1940 stond Engeland alleen, zich gesteld ziende voor die vreselijk verschrikkingsmachine, welke haar geallieerden had te pletter gereden. Onze Regering zond in alle haast wapenen om in de allernoodzakelijkste behoeften te voorzien. In September 1940 werd een overeenkomst gesloten met Groot-Brittannië om haar in te ruilen van 50 torpedojagers tegen acht belangrijke bases. In Maart 1940 passeerde het Congres de steunverleningswet en trok 7 billioen dollar uit voor de te leveren materialen.

Aan de Regering van elk land, welks verdediging nodig is voor de defensie van de Verenigde Staten, zijn wij bereid hulp te verlenen. Ons gehele hulpprogram aan de democratieën is gebaseerd op de zorg voor onze eigen veiligheid en voor de veilige en beschaafde wereld, waarin wij wensen te leven. Elke dollar aan materiaal, welke wij weggeven, helpt om de dictators van ons halfrond af te houden. Elke dag, die zij worden afgehouden, geeft ons tijd om meer kanonnen en tanks en vliegtuigen en schepen te bouwen. Wij hebben geen voorwendsel gegeven voor ons zelfbelang in deze hulp. Engeland begrijpt het en evenzo nazie-Duitsland. En nu, na een jaar, vecht Groot-Brittannië nog steeds door aan een uitgebreid slagfront. Wij hebben onze enorme productie verdubbeld en verdriedubbeld, maandelijks onze materiële voorraad van oorlogswerktuigen voor ons zelf, Groot-Brittannië, en China en eventueel voor alle democratieën opgevoerd.

Deze voorraad van deze werktuigen zal niet afnemen, doch zal worden vergroot. Met buitengewoon versterkte kracht volgen de Amerikaanse Republieken heden haar weg. Uw Regering weet, welke voorwaarden Hitler indien hij mocht overwinnen, aan de wereld zal stellen. Deze zijn inderdaad slechts de voorwaarden, waarop wij de zogenaamde onderhandelde vrede zullen accepteren.

Volgens die voorwaarden zal Duitsland letterlijk gelijk zijn als de wereld en de Swastika hijsen boven de grote gebieden en volken en marionettenregeringen naar eigen keuze oprichten, geheel onderworpen aan de wil en politiek van den overwinnaar. Aan de volkeren van Amerika zal de triomferende Hitler zeggen, gelijk hij gezegd heeft na Oostenrijk en München en na de overrompeling van Tjecho-Slowakije: „Ik ben thans volkomen tevreden. Dit is het laatste grondgebied dat ik wilde hebben. En nauurlijk zou hij daaraan toevoegen: „Alles wat wij willen is vrede, vriendschap en voordelige handelsrelaties met U in een nieuwe wereld."

En zou een van U in Amerika zo ongelooflijk dom en vergeetachtig zijn om die honingzoete woorden aan te nemen?

De dictators zouden de verslaafde volken van de door hun veroverde oude wereld vormen in het systeem, dat zij zelfs nu reeds volgen om een vloot en luchtmacht te bouwen ten einde de meesterschap over de Atlantische Oceaan en zelfs de Grote Oceaan te verkrijgen en te behouden.

Zij zullen een stevige greep houden op onze verschillende naties, om de Regeringen in ons werelddeel omver te werpen en de nazies zouden hun vijfde colonners steunen met een invasie, indien nodig. Ik speculeer niet omtrent dit alles. Ik verhaal slechts wat reeds in de veroverde gebieden is geschied. **Zij zijn van plan de Latijns-Amerikaanse landen te bedreigen zoals zij thans de Balkan bedreigen.** Zij zijn van plan Amerika en Canada te wurgen. De Amerikaanse arbeider zal moeten concurreren met slavenarbeid in de rest van de wereld. Minima lonen en maxima werkuren? Nonsens! Lonen en werkuren zouden door Hitler worden vastgesteld. De waardigheid en kracht en levensstandaard van den Amerikaansen arbeider en boer zouden verloren gaan. De Amerikaanse boer zou voor zijn producten precies zoveel ontvangen als Hitler wenst te geven. Tariefmuren, de Chinese muren van isolatie, zouden worden opgericht.

Vrijheid van handel is noodzakelijk voor ons economische leven. Wij eten niet al het voedsel dat wij kunnen produceren. Wij gebruiken niet al de goederen, die wij kunnen fabriceren. Het zou geen Amerikaanse muur zijn om nazie-goederen buiten te sluiten, het zou een nazie-muur zijn om ons in te sluiten.

Zelfs ons recht van godsdienst zou worden bedreigd. **De nazie-wereld erkent geen God; de nazies zijn ten opzichte van God even medogenloos als de communisten. Welke plaats heeft de godsdienst, welke de waardigheid van den mens verkondigt en de verhevenheid van de menselijke ziel, in een natie waar de morele standaard wordt gemeten door verraad en omkoperij en vijfde colonners? Zullen onze kinderen zich ook van God afkeren?**

Wij accepteren het niet en zullen deze nazie-vorm van de komende dingen niet toestaan. Het zal ons nooit worden opgedrongen indien wij handelen in de huidige crisis met wijsheid en moed, waarin ons land zich onderscheiden heeft in alle crises van het verleden.

De nazies hebben door militaire macht bezit genomen van het grootste deel van Europa. In Afrika hebben zij Tripoli en Libye bezet en zij bedreigen Egypte en het Suez-kanaal en het Nabije Oosten. Zij hebben ook gewapende strijdkrachten klaar staan om Spanje en Portugal te bezetten; en die bedreiging strekt zich niet slechts uit tot Frans Noord-Afrika en het westelijk deel van de Middellandse Zee, doch ook naar de sterkte aan de Atlantische Oceaan **Dakar en voorposten op de eilanden Azoren en de Kaap-Verdische eilanden. Deze zijn slechts 7 uren verwijderd van Brazilië per bommenwerper of troepentransportvliegtuig.**

Zij beheersen de scheepvaartroutes naar en van het zuiden. De oorlog nadert het vasteland van het westelijke halfrond zelf.

Hitlers plan voor wereldoverheersing zou thans haast voltooid zijn, ware het niet om twee factoren: Een is de heldhaftige verdediging van Groot-Brittannië met koloniën en grote Dominions. De andere is de schitterende defensie van China welke, ik heb reden om dat te geloven, in kracht zal toenemen. Dit alles tezamen behoedt dat de asmogendheden contrôle krijgen over de zeeën door schepen en vliegtuigen. **De asmogendheden kunnen nooit haar doel van wereldsdominatie bereiken tenzij zij de zeeën beheersen. En om dit te bereiken moeten zij Groot-Brittannië veroveren.**

Dan zouden zij de macht hebben om aan het Westelijk halfrond de les voor te lezen. Indien de as-mogendheden echter er niet in slagen om de contrôle over de zeeën te verkrijgen, zijn zij zeker verslagen. Hun dromen voor wereldoverheersing zullen dan teniet gaan en de misdadige leiders, die deze oorlog hebben doen ontbranden, zullen ontegenzeggelijk rampspoedig eindigen. Zowel zij als hun volken weten dit en zijn er bang voor. Daarom riskeren zij alles, wat zij bezitten en doen wanhopige pogingen om het meesterschap over de Oceaan te verkrijgen. Als zij worden beperkt om de landoorlog voort te zetten, zullen hun bezettingstroepen niet in staat zijn om hun hiel te houden op de millioenen verdrukte volken van Europa. De gehele nazie-structuur zal in stukken vallen. **Die verdrukte volken van Oostenrijkers, Tsjechen, Polen, Noren, Nederlanders, Belgen, Fransen, Grieken, Joegoslaven, ja zelfs die van Italianen en Duitsers, die zich in slavernij bevinden, zijn geestelijk niet veroverd en zullen blijken zen machtige factor te zijn om het nazie-systeem omver te werpen.**

De vrijheid, dit wil zeggen vrijheid om te leven en niet vrijheid om te veroveren en andere volken te onderwerpen, hangt af van de vrijheid der zeeën.

De gehele geschiedenis door zijn Noord-, Midden- en Zuid-Amerika nauw verbonden met dit woord: Vrijheid van de zeeën.

Gedurende de eerste wereldoorlog waren wij in staat om koopvaardijschepen te escorteren door gebruik van kleine kruisers, kanonneerboten, torpedojagers, en dit soort convooi was effectief tegen de duikboten. In deze tweede wereldoorlog echter is het probleem groter, omdat de aanval op de vrijheid van de zeeën thans viervoudig is: Ten eerste door de verbeterde duikboot, ten tweede door het gebruik van de zwaar bewapende raider of „raak en ren" slagschip, ten derde door het bombardementsvliegtuig, dat in staat is koopvaardijschepen te vernietigen op honderden mijlen afstand van de dichtstbijzijnde basis en ten vierde door de vernieling van koopvaardijschepen in de havens.

De „Battle of Atlantic" strekt zich thans uit van de koude wateren in het Noorden tot het bevroren continent van de Zuidpool.

Over dit gehele gebied worden schepen tot zinken gebracht in schrikbarende en steeds grotere getallen. Een groot deel van deze rampen hebben plaats gehad in de wateren van dit halfrond en ik zeg dit met volle medeweten van de Britse Regering: **Het huidige cijfer van door de nazies tot zinken gebrachte schepen is meer dan driemaal de capaciteit van de Britse scheepswerven om deze te vervangen en meer dan tweemaal die van de gezamenlijke scheepswerven van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten op heden.**

Wij kunnen dit gevaar beantwoorden door twee gelijktijdige maatregelen: Ten eerste door ons scheepsbouwprogram te verhaasten en te vergroten; en ten tweede door te helpen de verliezen op zee te doen verminderen. Aanvallen op de scheepvaart nabij de kusten van ons werelddeel, welke wij willen verdedigen, vormen op het ogenblik een militair gevaar voor Amerika. En dat gevaar is onlangs vergroot door de tegenwoordigheid in de wateren van het Westelijk halfrond van nazie-slagschepen met verreikende kracht. De meeste voorraden voor Groot-Brittannië worden vervoerd langs de Noordelijke route, welke langs Groenland en IJsland loopt.

De hevigste Duitse aanval is op die route. De naziebezetting van IJsland of bases in Groenland, zou de oorlog dicht bij onze kusten brengen. Evenzo zou de bezetting van de Azoren en de Kaap-Verdische Eilanden, indien bezet of gecontroleerd door Duitsland, direct onze vrijheid in gevaar brengen.

De Duitse dominatie daarvan zou bases verschaffen aan de duikboten, oorlogsschepen en vliegtuigen, die jagen over de wateren nabij onze kusten en aanvallen doen op de scheepvaart in de Zuid-Atlantische Oceaan. Zij zouden een springplank vormen voor een werkelijke aanval op de ongeschondenheid en onafhankelijkheid van Brazilië en naburige republieken.

Wij moeten niet wachten tot wij werkelijk worden aangevallen en bommen vallen op New York of San Francisco of Chicago. De mannen, die van mening zijn, dat wij moeten wachten tot wij worden aangevallen, moeten hun ogen openen en kijken naar het lot dat elk land, dat door de nazies veroverd werd, getroffen heeft. De aanval op Tsjechoslowakije begon met de verovering van Oostenrijk. De aanval op Noorwegen met de bezetting van Denemarken. De aanval op het Suezkanaal begon met de invasie van de Balkan en Noord-Afrika. De invasie van Griekenland begon met de bezetting van Albanië en Bulgarije.

De aanval op de Verenigde Staten kan beginnen met de dominatie van elke basis welke onze veiligheid bedreigt, in het Noorden of in het Zuiden.

Het zou zelfmoord zijn om te wachten tot de dictators voor ons staan.

Wij hebben onze patrouille in de Noord- en Zuid-Atlantische wateren uitgebreid. Wij voegen steeds meer schepen en vliegtuigen toe aan die patrouille.

Het is welbekend, dat de kracht van onze Atlantische Vloot in het afgelopen jaar buitengewoon is toegenomen en nog steeds toeneemt. Deze schepen en vliegtuigen melden de tegenwoordigheid van aanvallende raiders, op zee, onder zee of boven de zee. Het gevaar van deze raiders wordt grotendeels bezworen, indien hun positie bekend is, Zodoende worden wij steeds van tevoren gewaarschuwd en zullen op wacht zijn, indien de nazies willen pogen om bases dichterbij ons continent te vestigen. Wij moeten begrijpen, dat de huizen in het centrum van ons land definitief relatie heeft met de voortdurende veiligheid van onze huizen in Trinidad of Nova-Scotia of Brazilië.

Onze nationale politiek van heden is dus als volgt: **Wij zullen actief weerstand bieden waar dit nodig is met al onze middelen tegen elke poging van Hitler om zijn nazie-dominatie uit te breiden naar het Westelijk halfrond of dit te bedreigen. Wij zullen actief weerstand bieden aan elke poging van hem om de contrôle van de zeeën te krijgen. Wij blijven bij de noodzakelijke belangrijkheid om het Hitlerisme af te houden van elk deel van de wereld dat zou kunnen worden gebruikt als aanvalsbasis tegen Amerika. Van het standpunt van maritieme en militaire noodzaak zullen wij elke mogelijke hulp aan Groot-Brittannië geven en aan allen, die met Groot-Brittannië weerstand bieden aan het Hitlerisme of zijn aequivalent met geweld of wapenen.** Onze patrouillevaartuigen zullen zorgen, dat de noodzakelijke voorraden aan Groot-Brittannië worden afgeleverd. Alle andere maatregelen, welke nodig zijn om de goederen af te leveren zullen worden genomen. De levering van de noodzakelijke voorraden aan Groot-Brittannië is noodzakelijk. Dit kan worden gedaan, het moet worden gedaan en het zal worden gedaan.

Aan de andere Amerikaanse landen, de twintig Republieken en het Dominion van Canada zeg ik dit: De Verenigde Staten stellen deze doeleinden niet slechts voor, doch zijn heden actief bezig ze uit te voeren. Ik zeg verder tot hen: Gij kunt die weinige burgers van de Verenigde Staten negeren, die beweren, dat wij niet verenigd zijn en niet kunnen handelen. Er zijn enkelen onder ons die zeggen, dat wij de vrede tegen elke prijs moeten bewaren en onze vrijheid voor altijd moeten verliezen. Tot hen zeg ik: Nooit in de geschiedenis heeft een natie haar democratie verloren door met succes haar democratie te verdedigen. Wij moeten niet worden verslagen door vrees voor het gevaar waaraan wij weerstand bieden. Onze vrijheid heeft de mogelijkheid bewezen om de oorlog te boven te komen, doch zal nooit de overgave te boven komen.

Daar is natuurlijk een groep eerlijke patriottische mannen en vrouwen, die hun ogen willen sluiten voor de schurkenstreken, die geschieden om zo door de oorlog heen te komen. Al hun eigen beloften, dat wij zaken kunnen doen met Hitler zijn slechts echo's van woorden die afkomstig zijn van de asbureaux voor propaganda. Deze woorden zijn eerder gebruikt in andere landen om den volken angst aan te jagen, om hen te verdelen, hen te vermurwen.

Uw Regering heeft het recht van alle burgers te verwachten, dat zij een trouw aandeel zullen hebben in de gezamenlijke verdediging. Ik heb onlangs het stelsel voor een burgerlijke defensie opgericht. Dat zal zich snel en overal organiseren.

Het zal afhangen van de georganiseerde arbeid van mannen en vrouwen overal. Allen zullen verantwoordelijkheden hebben, die volbracht moeten worden.

Defensie betekent heden meer dan slechts vechten. Het betekent moreel, burgerlijke zowel als militaire... Het betekent het gebruik van elke beschikbare fabriek. Het betekent het gebruik van meer Amerikaans gezond verstand om geruchten en verwrongen verklaringen te negeren. Het betekent het herkennen daarvan voor wat zij zijn, herrieschoppers en vijfde colonners, die de brandbommen zijn op het ogenblik. Wij allen kennen de sociale vooruitgang welke wij de laatste jaren hebben gehad. Wij moeten die vooruitgang behouden.

Indien de natie van buitenaf wordt bedreigd, zoals thans, moet de productie en het transport van defensie-machinerieën niet worden gestoord door geschillen tussen kapitaal en arbeid. De toekomst en vrijheid van ons kapitaal en onze arbeid staan op het spel. Dit is geen tijd voor het maken van extra-winsten. De defensie moet in elke fabriek in het land vooropgesteld worden. Over het gehele land is de instelling voor verzoening en bemiddeling in industriële geschillen opgezet. Die instelling moet prompt gebruikt worden en zonder oponthoud van het werk. Het overgrote deel van onze burgers verwacht van onze Regering, dat zij er voor zal zorg dragen, dat de gereedschappen voor de defensie worden gebouwd. Voor ditzelfde doel om de democratie te behouden en de arbeid en de leiding veilig te stellen is de Regering vastbesloten om alle macht te gebruiken om de wil van het vok tot uitdrukking te brengen en onderbreking in de productie van materialen welke noodzakelijk zijn voor veiligheid van onze natie te voorkomen.

De gehele wereld is verdeeld tussen menselijke slavernij en menselijke vrijheid. Geen van ons kan een ogenblik wankelen in zijn moed of in zijn geloof. Wij zullen geen gedomineerde wereld aanvaarden en wij zullen geen toestand aanvaarden als de na-oorlogse jaren omstreeks 1920, waarin het zaad van het Hitlerisme wederom veld kan winnen en kan groeien. **Wij wensen slechts een wereld waarin vrijheid heerst van spreken en meningsuitingen, vrijheid van ieder persoon om God te aanbidden op zijn eigen manier, vrij van gebrek en vrij van terrorisme.** Kan zulk een wereld niet worden verkregen?

De Magna Charta, de Onafhankelijkheidsverklaring, de constitutie van de Verenigde Staten, de proclamatie van emancipatie en elke andere mijlpaal in de menselijke vooruitgang, dit waren alle idealen, die onmogelijk schenen om te bereiken. Zij werden bereikt. Met militaire macht hebben wij in het verleden onze onafhankelijkheid bewaard. Wij hebben met succes de tyrannen afgeslagen, die in hun tijd machtig waren. Een overmacht betekende niets voor ons. Zullen wij thans niet al onze macht gebruiken voor dat ene noodzakelijke doel: onze Amerikaanse vrijheden te bewaren? Ons volk en onze Regering zullen niet aarzelen om dat te doen. Als President van een verenigd en vastbesloten volk verklaar ik plechtig: **Wij zullen de oude Amerikaanse leerstelling van de vrijheid der zeeën bewaren. Wij zullen solidair blijven met de 21 Amerikaanse Republieken en Canada in het bewaren van de onafhankelijkheid.**

Wij hebben materiële steun beloofd aan de andere democratieën van de wereld en wij zullen die belofte gestand doen. Wij zullen zelf beslissen of en wanneer en waar onze Amerikaanse belangen worden aangevallen of onze veiligheid wordt bedreigd. Wij plaatsen onze strijdkrachten in stelling. Wij zullen niet aarzelen om onze gewapende strijdkrachten te gebruiken om de aanval af te slaan. Wij stellen hierin ons absoluut vertrouwen.

Tenslotte wat ons zelf betreft zullen wij de vrijheid bewaren, verdraagzaamheid en godsvrucht. Daarom heb ik hestand heerst welke het organiseren van mijn verantwoordelijkheid ten opzichte van mijn landgenoten en voor de zaak van mijn land een proclamatie uitgevaardigd, dat de nationale noodtoestand heerst welke het orgniseren van onze defensie met gebruik van de uiterste limiet van onze nationale macht en gezag vergt.

De natie zal van elk individu en elke groep verwachten, dat zij hun aandeel volbrengen zonder beperking, zonder zelfzucht en zonder twijfel, opdat onze democratie zegepralend zal blijven voortbestaan. Ik herhaal de woorden van de ondertekenaars van de onafhankelijkheids-verklaring, dat vechtende tegen den overweldiger, doch zeker als wij zijn van de eindoverwinning en met vast vertrouwen op bescherming, wij elkaar als borg stellen ons leven, onze sterkte en onze heilige eer." (Washington. (AP) 27.5).

Politiek en Oorlog

ANSE VLOOT EN KOLONIEN ZULLEN NIET WORDEN AFGESTAAN.

De Franse Regering gaf in een nota aan de Verenigde Staten een hernieuwde verzekering, dat de Franse vloot en koloniën niet aan Duitsland of aan enige andere mogendheid zullen worden afgestaan.

De nota, welke deze garanties bevatte, werd aan Onder-secretaris Sumner Welles overhandigd door den Fransen Vichy-Ambassadeur, Henry Haye. Deze Franse handeling volgde op het verzoek van Cordell Hull, dat verleden week gedaan werd, volgens welke de Vichy-Regering haar houding op schrift zou verduidelijken.

Na de nota aan Welles te hebben gegeven, deelde Henry Haye aan de pers mede, dat de nota door hem was ontworpen op instructies van Vichy en dat hierdoor getracht werd het misverstand van Washington uit de weg te ruimen ten aanzien van de Franse samenwerking met Duitsland. Henry Haye weigerde om de biezonderheden bekend te maken, doch zeide, dat hij hoopte, dat het die mensen teleur zal stellen, die de relaties tussen Frankrijk en de Verenigde Staten trachten te verstoren (Washington, (AP) 27.5).

LUCHTVAARTCOMMUNIQUE VAN CAIRO.

De Raf wist gisteren verdere hevige verliezen aan den vijand toe te te brengen. Gevechtsvliegtuigen deden een hoogst succesvolle aanval bij het Malemi-vliegveld, waar men 5 met troepen geladen JU52 transportvliegtuigen neerschoot.

Een aantal andere JU52's werd door de gevechtsvliegtuigen neergeschoten, waarvan 3 niet terugkeerden. Onze gevechtsvliegtuigen vielen ook ongeveer 100 JU52's aan, die nauw geconcentreerd waren op de grond bij Malemi, waardoor hevige schade werd veroorzaakt. Bij de schemering hernieuwden bommenwerpers van de Raf de aanval in hetzelfde gebied en zetten verschillende vijandelijke vliegtuigen op de grond in brand.

In de voorgaande nacht werd door onze bommenwerpers een hevige aanval ondernomen op de stranden en vliegvelden.

In Irak werd het vliegveld te Mosul gebombardeerd en branden gesticht in de gebouwen. Een Heinkel 111 nabij Balad, ongeveer op 65 mijl van Bagdad verwijderd, werd door onze gevechtsvliegtuigen op de grond vernield.

Gisterenmiddag bombardeerden de Duitse vliegtuigen Habbaniyah zonder enige schade aan te richten of ongevallen te veroorzaken. De haven van Benghazi in Libye werd gisteren door de Raf gebombardeerd. Een aantal branden werden gesticht langs de de spoorlijn en ontploffingen waargenomen op de telefooncentrale en op de steiger tussen een petroleumopslagplaats en kolenopslagplaatsen.

In het Middellandse Zeegebied werden andere succesvolle operaties uitgevoerd, waaronder een aanval op vijandelijke koopvaardijschepen nabij de Noordafrikaanse kust en een aanval op het vliegveld te Scarpanto. (Caïro, (AP), 27.5).

ROOSEVELT WIL MEER VLIEGTUIGEN.

Midden onder zijn voorbereidingen voor de speech over de Regeringspolitiek vroeg Roosevelt aan het Congres om $ 3.319.000.000 te besteden voor meer vliegtuigen.

Stephen Early, de Secretaris van den President, deelde aan verslaggevers mede, dat Woensdagmorgen wel bekend zal zijn welke nationale politiek de Regering zal volgen. Early maakte bekend, dat een verzoek om een ontzaggelijk groot bedrag weder[...] aan het Congres was gericht in een brief aan Voorzitter Rayburn. Van het totaal zal $ 1.790.000.000 voor het leger zijn en $ 1.529.000.000 voor de vloot. (Washington. (AP), 27.5).

BRAND TE JERSEY CITY.

Twee spoorwegpieren met 25 wagons en drie Hudsonrivier-vlotten beladen met goederen voor voorscheping naar New York brandden fel in de haven van New York. (Jersey City, (AP), 27.5).

AMERIKA TREFT VERSTREKKEN MAATREGELEN

Als bolwerk voor Roosevelts niet te ontkennen uitdaging aan de asmogendheden vormden de Amerikaanse Republieken plannen voor een stricte contrôle op de export van alle oorlogsmaterialen als een economische defensie tegen de nazie-bedreigingen van de vrede en veiligheid van het Westelijk halfrond

Van gezaghebbende zijde werd vernomen, dat inter-Amerikaanse diplomatieke onderhandelingen reeds gaande zijn teneinde te geraken tot een continentale solidariteit tegen het gezamenlijke gevaar door elke Amerikaanse natie het export-contrôlesysteem te doen toepassen.

Door dit systeem zouden ten eerste alle benodigde ruwe matrialen gefabriceerde producten voor de defensie van dit werelddeel en de hulp aan Engeland worden bewaard door restricties toe te passen op de export van alle ooorlogsmaterialen naar gebieden buiten het continent. Ten tweede zou de weder-export verboden worden van alle noodzakelijke materialen en goeren, behalve naar andere Amerikaanse landen, die van een ander land importeerden, teneinde alle gaten te stoppen, waardoor Duitsland, Italië of de door de as-mogendheden gedomineerde landen, voorraden zouden kunnen verkrijgen.

Op zijn minst 7 Zuid- en Middel-Amerikaanse Republieken hebben het export-contrôle-systeem reedse in werking gesteld en de onderhandelingen, welke door de Verenigde Staten zijn geïnspireerd, zijn thans gaande in andere Republieken.

Teneinde de eenheid van handelen aan te moedigen, gelijk door den President werd gevraagd, werd vernomen, dat de Verenigde Staten bereid zijn om: ten eerste, van andere Amerikaanse Republieken de matrialen op te kopen, welke zij vroeger naar Europese of Aziatische landen verzonden, vooral rubber, tin koper, kwik en een lange lijst van strategische mineralen; ten tweede, algemene vergunningen te verstrekken voor export naar andere Amerikaanse Republieken van Noord-Amerikaanse materialen en voorraden, welke thans strict beperkt zijn en slechts te exporteren als men afzonderlijke vergunningen voor elke verscheping heeft verkregen. De Verenigde Staten hebben het export-contrôle-systeem ingesteld niet slechts om ruwe metalen, aluminium, machine-onderdelen en andere vitale benodigde ruwe materialeen te bewaren, doch ook om te voorkomen, dat zij de asmogendheden of haar satellieten zullen bereiken.

Men deelde mede, dat het krachtige verzoek van den President voor gezamenlijke actie van het Westelijk halfrond de overige Amerikaanse Republieken ertoe zou aansporen om de schepen der asmogendheden en andere schepen onder vreemde vlag, welke thans werkeloos liggen in Amerikaanse havens, te gebruiken. Zuid- en Middel-Amerikanen, die gisteravond in het Witte Huis naar de speech van den President hebben geluisterd, zijn de vertegenwoordigers van hun Regering bij het inter-Amerikaanse Financiële en Economische Adviserend Comité in het schepenquaestie. Het Comité komt morgen samen in de Pan-Amerikaanse Unie om een formule te ontwerpen voor een gezamenlijke actie om de vreemde schepen over te nemen en te gebruiken (Washington, (AP) 28.5).

INGEZONDEN.

GERUCHTMAKENDE ZAKEN.

In de „Beurs- & Nieuwsberichten” lazen wij Woensdag 14 Mei jl. de alom bekende circulaire van een firma alhier, aangaande een fluistercampagne, welke over deze firma gevoerd werd.

In deze circulaire wordt o.a. de aandacht er op gevestigd, dat het van A tot Z onwaar is, dat deze firma onmiddellijk na de prijsverhoging sigaretten zou hebben opgekocht in de kleine winkeltjes.

Daar wij (hiermede wordt bedoeld de ondergetekende en medewerkers) ons niet wensten te storen aan de verhalen welke hierover de ronde deden, boden wij de firma aan, deze zaak zelf te onderzoeken en indien alles juist was, wat in de circulaire vermeld stond, een campagne op te zetten, welke ten doel zou hebben in de kortst mogelijke tijd de zogenaamde lasterpraatjes de kop in te drukken.

Na ons op de hoogte te hebben gesteld, kwam vast te staan, dat wel degelijk door deze firma, (ja, door den firmant persoonlijk) kleine hoeveelheden en grotere hoeveelheden, o.a. 15 kisten sigaretten (inhoudende 150.000 sigaretten) onmiddellijk na de prijsverhoging in verschillende kleine winkelties waren opgekocht.

Dit werd door den firmant op 23 Mei jl. volmondig toegegeven, doch tevens werd door hem medegedeeld, dat de kleine partij voor eigen consumptie, de grote partij opnieuw verkocht was aan een andere bekende handelszaak, die, om een bepaalde indruk bij het publiek te vestigen, nog vier dagen de oude prijzen handhaafde.

De prijs, welke door laatstbedoelde firma betaald werd, liet in vergelijking met de inkoopprijs, nog een belangrijke winstmarge toe.

Dit alles ressorteert onder de rubriek koopmanschap en koopmansmoraal.

Het opkopen kan men echter op geen enkele wijze aanvechten, daar de handelaren op dat moment op de hoogte hadden moeten zijn van de belastingverhoging, doch dit helaas op dat moment nog niet waren.

Dat door deze fout, zeer ten onrechte enkele kleinere handelaren en een gedeelte van het publiek het slachtoffer zijn geworden, staat wel onomstotelijk vast.

Hoe gemakkelijk hadden deze ongewenste winsten voorkomen kunnen worden. Hoe logisch ware het geweest wanneer deze gelden ten goede waren gekomen aan 's Lands kas.

Is het daarom niet diep treurig dat in deze tijd, waar een ieder leeft onder de druk der gebeurtenissen elders en ons de kleinigheden al zo kunnen hinderen, zulke grove fouten gemaakt moeten worden?

Onder de rubriek „Aan het einde van de week” in de Beurs- & Nieuwsberichten van 17 Mei jl. werd stelling genomen tegen de zoogenaamde verhaaltjes welke de ronde deden.

Het ware wenselijk geweest dat de geachte schrijver eerst eens beter polshoogte had genomen alvorens dergelijke ongegronde domheden te publiceeren.

Ten overvloede citeren wij uit de bekende circulaire het woord „onnationaal” en laten dan gevoegelijk aan de geachte lezers over, te beoordelen op wien dit slaat.

G. J. van den Bosch.

Naschrift:

Reeds voordat bovenvermelde circulaire in de „Beurs- en Nieuwsberichten” was verschenen, had „Dagblad Amigoe di Curaçao” op 8 Mei jl., blz. 1, een artikel gepubliceerd over gevaren, die aan fluistercampagnes zijn verbonden. Het deed der Redactie van dit blad ook groot genoegen, dat de Heer Van den Bosch een enquête instelde naar de toedracht van geruchten omtrent een firma alhier en dat hij de resultaten daarvan wereldkundig maakt. Dit kan voor de goede zaak slechts van groot belang zijn.

In het „Aan het einde van de week” in B. & N. van 17 Mei jl., is de overgang tussen de tweede en derde alinea wat ongelukkig gesteld. In de tweede alinea komt de circulaire, waarover de Heer Van den Bosch het heeft, ter sprake, terwijl de derde alinea feitelijk stelling neemt tegen de „zogenaamde rondgaande verhaaltjes”. Red.

DE ENGELSEN OP IJSLAND.

In de negen maanden, welke zijn verlopen sinds de Britse troepen dit verafgelegen eiland bezetten, heeft men geen tijd verloren laten gaan om het te maken tot de vesting van het Verre Noorden.

Permanente kampen zijn opgericht, wegen zijn aangelegd, verdedigingswerken zijn gebouwd. Engeland heeft nu zijn meest Noordelijke militaire voorpost — IJsland — geconsolideerd en het Britse hoofdkwartier aldaar vertrouwt erop dat geen enkele Duitse poging om de Engelsen van het eiland te verdrijven ook maar de geringste kans van slagen heeft.

De troepen zijn opgewekt en genieten een uitstekende gezondheid, ofschoon zij zich moeten aanpassen aan het wisselvallige klimaat. Het voedsel is goed en wordt voor het grootste deel op het eiland aangeschaft. Het aantal ziektegevallen is opmerkelijk klein. Engels bier wordt door een firma op IJsland thans ten behoeve van de Britse troepen gebrouwen.

Intensief wordt er geoefend. O. m. zijn oefeningen gehouden in het afslaan van een invasie. Oefening in gemechaniseerde oorlogvoering vormt een speciaal onderdeel van de opleiding. Een speciale Noordpool-uitrusting is verstrekt en ski's zijn in grote getale uitgedeeld. De Britse soldaten hebben zich goed op het skiën toegelegd.

Vak-opleiding is zeer populair en er bestaat enorme belangstelling voor vreemde talen. Vele officieren en manschappen spreken de IJslandse taal reeds vloeiend.

Het verlof gebruiken de soldaten vaak voor tochten naar de watervallen en hete bronnen en andere bezienswaardigheden van IJsland. Er zijn echter nog geen verloven, door te brengen in Engeland, gegeven, behalve in een paar gevallen om zeer biezondere redenen.

GROENLAND.

Dit grootste eiland ter wereld is in April jl. door de bescherming van U.S.A. meer bekend geworden. De eskimo's die er wonen, kunnen ook schrijven. Hun alphabet werd onlangs, d.w.z. in 1912, samengesteld door r.k. bisschop Turquetil, die de eerste definitieve missie onder de Eskimo's vestigde en ook een Eskimo-gebedenboek, woordenboek en spraakkunst samenstelde.

TRANS-SAHARA SPOORLIJN IN WORDING.

Julius Wolf, die gisteren te New York arriveerde met het Spaanse lijnschip „Magallanes”, deelde mede, dat de Fransen een Trans-Sahara spoorlijn bouwen door gedwongen arbeid van vele Spaanse loyalistische refugees, die zich hadden aangesloten bij het Franse Vreemdelingen legioen.

De Weense refugee deelde mede, dat hij Casablanca bereikte, waar hij aan het werk werd gezet voor 50 centimes per dag. Daar vernam hij het nieuws van de spoorwegarbeiders in Marokko. Hiertoe behoren Joden, Ariërs en Spaanse loyalisten, die hadden gedacht door zich bij het Vreemdelingenlegioen te voegen, te zullen vechten, doch in plaats daarvan ontdekten, dat zij een spoorlijn moesten maken, waarvoor de Fransen zelfs nog geen rails konden leveren.

ARUBA

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op Mei: 17 Brown, Delberta Augustine echtg. v. Neblett, J. d: 11 Gerling, Gertruide Henriette Margaretha echtg. v. van Heiningen, W. G. z; 7 Garry, Virginnia Melbourne echtg. v. Brown, J. A. z; 20 Gonzales, Elia del Carmen echtg. v. Cova, R. z; 14 Christiaans, Francisca Maria echtg. v. Giel, V. J. z; 15 Sneek, Damasa Barsabasa echtg. v. Rincones, A. C. z, 14 Koolman, Joana z; 16 van der Biezen, Helena Josefa echtg. v. Winterdaal, F. A. z; 15 Schrader, Meta Marie echtg. v. Lo Fo Sang, J. R. z; 15 Arends, Lucila Maria echtg. v. van der Linde, P. z; 16 Orman, Maria echtg. v. Stamper, G. d; 14 Scheepers, Joanna Hendrica gescheiden echtg. v. de Rosal, B. B. d; 17 Arends, Juana echtg. v. Paskel, M. d; 19 Paesch, Gertrudis echtg. v. Wernet, F. z; 19 Perez, Victoria Maria echtg. v. Kelly, L. z; 17 Klepper, Maria Elisabeth echtg. v. Gomez, H. M. z; Orman, Margarita echt. v. Ras, V. z; 14 Boyé, Wilhelmina Valentina z; 19 Hill, Sidonia Benvenuta echtg. v. Faro, H. T. z; 19 Mateo, Carmelita d; 18 Linzey, Olivine z; 19 Tremus, Maria Andrecita echtg. v. Olivet, D. S. z; 16 Tromp Ursolita echtg. v. Maduro, Juan Alberto d.

Overleden op Mei 20 Winfield, Annie weduwe van Becker, J. 56 j.

Ondertrouwd op Mei: 15 Kamerling, Johannes Pieter Martinus en Vanenburg, Johanna Louise Julie; 15 Figaroa, José Anselmo en Kelly, Flora Tecla; 16 Matos, Wladimiro en Delgado, Marina Ildefonsa; 16 Ismene, Joseph en Cénac, Geneviève Philomène; 21 Carrion, Luis en Rosel, Augusta; 21 Adolphus, Calix Onile Deval en Gumbs, Amy Doreta; 21 Nijbroek, Carolus Borromeus en de Vries, Heloise Camilia.

Getrouwd op Mei: 15 Hernandes, Rudolf en Croes, Martina; 17 Keefer, William Cornelius en Saunders, Janet; 20 Hamelers, Johannes Henricus en Jeronimus, Iréne Irma Antonia 21 Kock, Marcial en Kock, Anna Rosilia; 21 Ramharakh en Santjes, Nita Elsie.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

De Duitsers gaven nog geen commentaar op Roosevelts rede. De lagere instanties van het Duitse regeringsapparaat schijnen te moeten afwachten, wat de hogere bonzen zullen zeggen. De bevolking is van mening, dat Roosevelt tracht met alle middelen ook de Zuid-Amerikaanse Staten in het conflict met Duitsland te slepen. Dat is volgens de Nazies geheel onjuist, want Hitler heeft helemaal geen inpalmplannen met Zuid-Amerika.

Londen wijst op de heroïeke strijd der Britse en Griekse troepen op Kreta. Geen soldaten ter wereld zouden zulk een strijd zo lang hebben volgehouden. De troepen zijn lichamelijk en geestelijk aan het einde hunner krachten. De toestand aan het Egyptische front is nog niet ernstiger geworden,, alhoewel Sollum weder door de Duitsers is ingenomen. In Irak is de toestand voor Engeland zeer veel beter.

De ambassadeur der Verenigde Staten, Winant, is voor een kort bezoek naar Washington vertrokken.

Het gehele Engelse volk luisterde naar de rede van Roosevelt en de kranten staan vol commentaren.

Berlijn meldt, dat de Engelse en Griekse weerstand op Kreta gebroken is en dat de Geallieerden zich terugtrekken. De Griekse opperbevelhebber over de Griekse zeestrijdkrachten te Kreta is gevangen genomen met talrijke gevangenen, Canea is in Duitse handen.

Een Franse tanker, op weg naar Tripoli, werd getorpedeerd.

De Franse opperbevelhebber van het leger in Syrië, generaal Fourgère, is vervangen door generaal De Verdillac, een toegewijd vriend van Pétain.

Britse duikboten brachten een 18.000 ton groot vijandelijk troepentransportschip op weg naar Libye met ongeveer 3000 man aan boord tot zinken.

Nederland.

DE PHILIPSBEDRIJVEN FLOREREN.

De Philips-fabrieken in Eindhoven keren over 1940 een dividend uit van 6% op de gewone en op de preferente aandelen betaalbaar na 5 Juni. Het aantal arbeiders is ongeveer hetzelfde gebleven en er is volop werk.

AUSTRALIË EN NEDERLANDS OOST INDIË TREKKEN ÉÉN LIJN

„De uitwisseling van diplomatieke vertegenwoordigers tussen Australië en Nederlands Oost-Indië, op welker wenselijkheid de Australische pers de nadruk heeft gelegd, zal in Nederlands-Indië zeker even zeer worden erkend", zeide bij zijn terugkomst te Batavia, de heer Ritman, chef van ... Gouvernements-persdienst in Nederlands-Indië.

De heer Ritman had de ministers Van Kleffens en Welter vergezeld op hun reis naar Australië, die in ieder opzicht zeer geslaagd is. Het was direct merkbaar, dat het contact tussen de Nederlandse en de Australische autoriteiten hartelijk was en vruchtbaar zal zijn.

STAKINGEN VERBODEN.

Behalve dat Seyss Inquart gisteren de arbeidsdienstplicht voor Nederlandse mannen en vrouwen (tussen 18 en 25 jaar) heeft afgekondigd, heeft hij nu ook een decreet uitgevaardigd, dat stakingen verbiedt op straffe van levenslange gevangenisstraf!

NEDERLANDSE SCHEPELINGEN GEVANGEN.

Het Nederlands-Indische ss. „Rantaupandjang" is enige maanden geleden verdwenen. Gedacht werd, dat de bemanning was omgekomen. Thans blijkt, dat o.a. kapitein Van Luin in gevangenschap in Europa is, vermoedelijk de bemanning ook.

EX-DUITSE SCHEPEN.

De het vorige jaar Mei in Nederlands-Indië in beslaggenomen Duitse schepen zijn thans, op twee na, allen in bedrijf gesteld, schrijft de „Javabode" van 1 April jl. Men zal zich afvragen, waarom het in de vaart brengen dezer schepen zulk een lange tijd vorderde, doch een complex van omstandigheden was hiervan de oorzaak.

In de eerste plaats zijn practisch alle in beslag genomen schepen te beschouwen als „technische proef-schepen", met een zeer uitzonderlijke installatie, weliswaar buitengewoon modern, doch tevens uiterst ingewikkeld. Deze installaties waren over het algemeen nog niet „uitgeprobeerd" en uit allerlei zaken is gebleken, dat de Duitsers er zelve moeilijkheden mee hadden.

Ging dus met het oplossen van diverse technische quaesties al enige tijd heen, daarbij kwam nog dat alle werven in Indië het op dat tijdstip (trouwens nu nòg) biezonder druk hadden.

Gebleken was voorts, dat alle schepen allerberoerdst waren onderhouden, waaruit de conclusie kan worden getrokken, dat het moreel der zeelieden aan boord niet was als dat van normale Nederlandse zeelieden, die hart voor hun zaak hebben.

Een der twee schepen, welke nu nog niet varen, was eerder reeds in bedrijf gesteld, doch in de practijk bleek, dat nog enkele veranderingen moesten worden aangebracht, zodat het schip weder uit de vaart moest worden gehaald. Het staat in ieder geval vast, dat beide schepen binnenkort zullen gaan varen.

Alle ex-Duitse schepen — in totaal een twintig — zijn bemand met Nederlands personeel, dat gedeeltelijk hier ten lande werd aangenomen en gedeeltelijk uit Londen moest komen, omdat hier niet genoeg krachten aanwezig waren. Het in Londen in dienst genomen personeel werd gerecruteerd uit de zeemansreserve.

CURACAO

CUROM-NIEUWS.

Programma **Do.:** 8.35 Nieuwsbulletin.
12.15 Nieuwsbulletin, gevolgd door **lunchmuziek.**
19.30 Kamermuziek.
20.30 Nederlands Nieuws en Nieuwsberichten.
20.45 Symphonische Werken.
21.45 Wilhelmus, sluiting.

De luisteraars willen hun toestel wel zo zacht afstellen, dat ook hun buren of huisgenoten van hun radio kunnen genieten, kunnen praten en eventueel rusten.

„SANTA PAULA" EEN DAG VROEGER.

Het ss. „Santa Paula" zal in verband met „Decoration Day", feestdag op 30 Mei as., in de Verenigde Staten, een dag vroeger uit New York vertrekken, nl. op Donderdag, 29 Mei, in plaats van Vrijdag als gewoonlijk.

De „Santa Paula" zal dus op die reis een dag vroeger te Curaçao arriveren, nl. op **Dinsdag**, 3 Juni, in plaats van Woensdag.

De aandacht van belanghebbenden, vooral van importeurs, wordt gevestigd op deze tijdelijke verandering in het vaarplan van de „Santa Paula".

BONAIRE.

HET ONGELUK MET DE „RAINBOW".

Het ongeluk met de „Rainbow" (eigenaar de heer Craane, Bonaire), heeft vele tongen in beroering gebracht. Ieder weet het zijne te berichten en de meest ongerijmde verhalen doen de ronde. De toedracht is heel wat eenvoudiger. De „Rainbow", een bark plm. 22 ton, ter waarde van meer dan 12.000 gld., kwam aanvaren bij hevige wind. De gezagvoerder, C. Rosario, wilde de bocht naar rechts nemen om binnen te komen, en werd toen door een heftige golf uit de koers geslagen.

Onmiddellijk wilde de gezagvoerder nog verder draaien om zodoende een stranding te voorkomen. Wind en hoge zee speelden hem evenwel parten en de boot werd op de muur van het Waterfort geworpen.

Een groot gat kwam in de bodem. De schuit zat vast en de heftige golven hebben er geen goed aan gedaan, want aan één stuk door werd de bark op de rots gestoten. Er zat al spoedig een zo groot gat in, dat er een man door heen kon gaan. De bemanning, die uit 5 personen bestond (benevens de zoon van den gezagvoerder, die de reis als enige passagier meemaakte) kon gewoon uitstappen, wel een bewijs hoe précair de toestand was, hoe nauw de boot op de muur geworpen was.

De mensen stapten zo uit hun gestrande boot aan wal op de rotsen tegen de fortmuur. Met de havendienst werd overleg gepleegd (Havenmeester Willem Gauw was toevallig niet op dit Eiland, en Onderhavenmeester Cardières verving hem) en de Heer Cardières was van mening, dat men beter zou kunnen wachten tot er wat rustiger weer was om dan te redden, wat nog te redden was.

De gezaghebber was evenwel een andere mening toegedaan en wilde de „Rainbow" terstond eraf hebben. De stem van den gezaghebber is, voor zover geen publiek belang ermede gemoeid is, beslissend en de boten van de Havendienst gingen aan het werk om de „Rainbow" los te krijgen. Dit gelukte niet en de sleepboot van de Isla, de „Parmo", moest ter hulp komen.

Na enige poging kwam de „Rainbow" los, doch met de enorme gaten, die inmiddels in de bodem waren geslagen, duurde het niet lang. Nog geen honderd meter verder verdween de „Rainbow" naar de diepte. Er was geen levende ziel aan boord, maar de gehele lading, bestaande uit wat stukgoederen en gelukkigerwijze toevallig veel ballast (zakken met stenen om de bark recht te houden) ging 250 vaam de diepte in (een vaam is 1.83 meter). Er is dus niets meer van het schip te redden.

EMMASTAD.

SOCIËTEIT „ASIENTO".

Dagschotels.

Heden: Gek. vis, gek. aard., botersaus en worteltjes.
Morgen: Kerry kip met rijst.

Agenda:

Donderdag, 29 Mei 19.30 uur
Biljartwedstrijd „Asiënto — „Holland" groep „B".
Donderdag, 29 Mei 20.00 uur
Bijeenkomst afd. Hockey van de Sportclub „Asiënto" in het Repetitielokaal.
Vrijdag, 30 Mei 19.30 uur
Biljartwedstrijd Asiënto — Holland groep „A".
Zondag, 1 Juni 21.00 — 24.00 uur
Dansavond m.m.v. Doy's Band.
Dinsdag, 3 Juni 19.30 uur
Competitiebiljarten „C" klasse.

Soirée-dansante.

Zondag 1 Juni as., zal in de Sociëteit „Asiënto" een soirée-dansante worden gegeven m.m.v. Doy's Band. Introductie toegestaan, mits de geïntroduceerde zich in gezelschap van een employé van de C.P.I.M. C.S.M. bevindt. Aanvang 21.00 uur.

WACHTDIENSTEN.

Woensdag, 28 Mei 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.
Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710 W. de Zwijgerlaan 5.

PROTESTANTSE JEUGDHUIS RIO CANARIO.

Woensdag 28 Mei van 20.00—21.00 uur zal de muziekcursus ten huize van den heer Boon, Negropont 66, gehouden worden. Alle kinderen boven 12 jaar zijn hartelijk welkom.

SPORTCLUB „ASIËNTO".

Hockey.

Adspiranten-wedstrijd tegen Van Engelen op het terrein te Rio Canario. Aanvang 16.45 uur precies, op Zaterdag 31 Mei 1941.

Opstelling Asiënto:
Polver
Jurrius Petit
v. Dijk De Vrij Mali
Scholder Nijhof Groothuis Schuitemaker v.d. Kamp

Reserves: Kanaar, Brouwer, Van Eyk.

Afschrijvingen (dit geldt ook voor reserves) vóór Vrijdagavond aan Hr. De Ridder (tel. 616 of 856).

Ieder wordt verzocht op tijd aanwezig te zijn.

TENNIS.

Dames enkel kampioenschappen „Asiënto-beker".

Donderdag 29 Mei as.
Baan I 16.30 Mevr. Elvers — Mevr. May A. C. Henriquez.
Baan II 16.30 Mevr. Rienks — Mevr. Irene Capriles.

Vrijdag 30 Mei as.
Baan I 16.30 Mevr. Verheul — Mej. Helen Capriles.
Baan II 16.30 Mevr. Scheffer — Mej. Ena L. Maduro.
Baan I of III 17.00 Mevr. Eerligh — Mej. Olive Schotborgh.

H. J. A. SCHROEDERSCHOOL.

De Pinkstervacantie van de H. J. A. Schroederschool zal beginnen op Vrijdag 30 Mei as., na afloop van de lessen op die dag. De lessen zullen worden hervat op Woensdag 4 Juni as.

SPORTWEDSTRIJDEN TE SUFFISANT.

Voor Maandag 2 Juni as., (2e Pinksterdag) zijn sportwedstrijden georganiseerd voor de C.P.I.M.- en C.S.M.-arbeiders, op het terrein te Suffisant.

Nummers:

13.00—13.30 100 m. hardlopen
13.30—14.00 wielrijden 2 x om het terrein).
14.00—14.30 ver-springen.
14.30—15.00 hoog-springen.
15.00—15.30 hardlopen (1 x om het terrein).
15.30—16.00 snelwandelen 2 x om het terrein).
16.00—16.30 touwtrekken; zaklopen.
16.45—17.55 voetballen — eindwedstrijd winnaars vorige wedstrijden.

TE KOOP:

1 Vloerkleed met 3 bijbehorende kleedjes.
1 blankeiken boekenrek.
1 bedsprei.
1 traploper met roeden.
Te bevragen De Blieck, Negropont 32-B (Steeg).

GRIJZE HAREN.

Om ze te verven, bereid in Uw eigen huis deze gemakkelijke en goedkope verf:
¼ liter water, een lepel glycerine en een doosje Compuesto de Barbo. Als U verlangt kunt U drie lepels Bay Rum of Eau de Cologne bijvoegen.
Gebruik deze verf volgens de instructies in het doosje Compuesto de Barbo.
Al deze bestanddelen zijn zeer goedkoop in welke apotheek dan ook.
Voor grijze haren, Barbo.

FEUILLETON

DE MOORDENAAR VERMOORD.

59).

Zijn geest dwaalde af naar de verbazingwekkende onthullingen van het laatste half uur. Hij mompelde:

— Leugens en nog eens leugens. Het verbaast me, die hoeveelheid leugens, die ons van morgen verteld is.

— Er zijn er nog meer te ontdekken, zei Poirot vrolijk.

— Denk je dat?

— Ik zal erg teleurgesteld zijn als het niet zo is.

— Zo'n gebrek aan waarheidsliefde is verschrikkelijk, zei monsieur Bouc; — maar jou schijnt het te bevallen, voegde hij er aan toe.

— Het heeft dit voordeel, zei Poirot — als je iemand die gelogen heeft, met de waarheid confronteert, geeft hij het gewoonlijk toe — dikwijls uit pure verbazing. Het is alleen nodig juist te raden om je effect te verkrijgen.

— Dat is de enige manier om dit geval te behandelen. Ik kies iedere reiziger op zijn beurt uit, overweeg zijn getuigenis en zeg mijzelf: — Als die of die liegt, op welk punt liegt hij dan en wat is de reden voor de leugen? En ik antwoord:

Als hij liegt — als, let wel — kan het alleen om die reden en op dat punt zijn. We hebben dat gedaan bij gravin Andrenyi. We zullen nu verder dezelfde methode proberen op verscheidene andere mensen.

— En stel, mijn vriend, dat je eens mis raadt?

— Dan is één persoon in ieder geval volkomen vrij van verdenking.

— Ah! Een proces van eliminatie.

— Precies.

— Een wie pakken we nu aan?

— Nu pakken we den pukka sahib aan, kolonel Arbuthnot.

HOODSTUK XXIX

Kolonel Arbuthnot was merkbaar geërgerd dat hij voor een tweede maal naar de restauratie-wagen werd geroepen voor een onderhoud. Zijn gezicht had een zeer onheilspellende uitdrukking, toen hij ging zitten en vroeg:

— Wel?

— Mijn excuses dat ik u voor de tweede maal lastig val, zei Poirot.

— Maar er zijn nog enige inlichtingen, die ik geloof, dat u ons geven kunt.

— Werkelijk? Dat zou me niet denken.

— Om te beginnen, ziet u die pijpschoonmaker?

— Ja.

— Is hij van u?

— Weet ik niet. Ik zet er geen eigen merk op, ziet u.

— Beseft u, kolonel Arbuthnot, dat u de enige man is van de reizigers in de Stamboel-Calais-wagen, die een pijp rookt?

— In dat geval zal hij wel van mij zijn.

— Weet u waar hij gevonden is?

— Niet het flauwste idee.

— Bij het lijk van den vermoorde.

Kolonel Arbuthnot trok zijn wenkbrauwen op.

— Kunt u ons zeggen, kolonel Arbuthnot, hoe hij daar kan gekomen zijn?

— Als u bedoelt of ik hem zelf heb laten vallen, neen.

— Is u in Ratchetts coupé geweest te eniger tijd?

— Ik heb zelfs nooit met den man gesproken.

— U hebt zelfs nooit met hem gesproken en u hebt hem niet vermoord?

De wenkbrauwen van den kolonel gingen weer ironisch omhoog.

— Als het zo was, zou ik u wel niet bekend maken met het feit. Maar ik heb den kerel inderdaad niet vermoord.

— O, goed, mompelde Poirot. — Het is van geen belang.

— Wat blieft u?

— Ik zei, dat het van geen belang was.

— O! Arbuthnot keek overbluft. Hij zag Poirot onrustig aan.

— Omdat, ziet u, ging de kleine man door, — de schoonmaker niet van belang is. Ik kan zelf wel elf andere uitstekende verklaringen bedenken van zijn afwezigheid.

Arbuthnot staarde hem aan.

— Waar ik u eigenlijk over wens te spreken is een heel andere quaestie, zei Poirot door. — Miss Debenham heeft u misschien verteld, dat ik enige woorden hoorde, tot u gesproken op het station in Kenya?

Arbuthnot antwoordde niet.

— Ze zei: — Nu niet. Als alles voorbij is. Als het achter ons ligt! — Weet u waar die woorden op sloegen?

— Het spijt me, monsieur Poirot, maar ik moet weigeren die vraag te beantwoorden.

— Waarom?

De kolonel zei stijf: — Ik stel voor, dat u miss Debenham zelf de betekenis van die woorden vraagt.

— Dat heb ik gedaan.

— En weigerde ze het u te vertellen?

— Ja.

— Dan zou ik denken, dat het volmaakt duidelijk moest zijn — zelfs aan u — dat mijn lippen verzegeld zijn.

— U wilt het geheim van een dame niet verraden?

— Zo kunt u het zeggen, als u wilt.

— Miss Debenham zei me, dat ze sloegen op een privé-zaak.

— Waarom zou u dan haar woord niet accepteren?

— Omdat, kolonel Arbuthnot, miss Debenham een, wat men zou noemen, zeer verdacht persoon in deze zaak is.

— Onzin, zei de kolonel met vuur.

— Het is geen onzin.

— U kunt volstrekt niets tegen haar aanvoeren.

— Ook niet het feit, dat miss Debenham gouvernante-gezelschapsdame was in het gezin Armstrong, in de tijd, van de ontvoering van de kleine Daisy-Armstrong?

Er was een ogenblik van doodelijke stilte.

Poirot knikte zacht.

— U ziet, zei hij, — we weten meer dan u denkt. Als miss Debenham onschuldig is, waarom heeft ze dat dan verborgen gehouden? Waarom zei ze, dat ze nooit in Amerika geweest is?

Wordt vervolgd